Dosarul nr.21r-797/24
1-23180586-02-21r-18042024

D E C I Z I E

18 aprilie 2025 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Centru,
în componența:
Președintele completului, judecător Spoială Alexandru
judecători Beșelea Eugeniu
Chiroșca Igor

a judecat în procedură scrisă, în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul avocatului, în interesele condamnatului, și recursul condamnatului declarate împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-3419/2023 din 28 martie 2024.

Procedura de înștiințare fiind îndeplinită.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,-

A C O N S T A T A T:

1. La data de 14.12.2023, condamnatul Struța Marcel ***** a înaintat judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana o plângere în conformitate cu prevederile art.473[1] Codul de procedură penală, solicitând anularea răspunsului nr.11/S-621/23 din 05.12.2023, semnat de directorul Penitenciarului nr. 9 Pruncul, Timofei Eduard.

2. În plângere, condamnatul a indicat că, la data de 19.09.2023, nu a comis careva abateri sau încălcări, însă față de el a fost aplicată forța fizică de către colaboratorii penitenciarului, fără nici un motiv justificat. Și-a exprimat de asemenea dezacordul cu faptul că, în certificatul medical a fost indicat că nu are careva leziuni corporale, or, în urma aplicării cătușilor, precum și forței fizice, leziuni corporale sunt. Actele și explicațiile colaboratorilor penitenciarului nu poate fi apreciate ca plauzibile, dat fiind faptul că sunt persoane cointeresate.

3. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-3419/2023 din 28 martie 2024, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Struța Marcel ***** împotriva actelor, acțiunilor și inacțiunilor administrației

Penitenciarului nr. 9 Pruncul - organul care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare la o pedeapsă privativă de libertate.

4. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, avocatul în interesele condamnatului a depus recurs prin care solicită pronunţarea unei Decizii prin care încheierea din 28.03.2024, pronunțată de Judecătoria Chișinău sediul Ciocana, judecător, Bologan Ana, în cauza penală în privința lui Struţa Marcel *****, să fie casată integral, cu emiterea unei noi soluții şi anume - să fie admisă plângerea acestuia din 15.12.2023, conform solicitărilor sale. Cu titlu alternativ, pledăm pentru casarea integrală a acestei încheieri, cu dispunerea rejudecării cauzei date de către un alt judecător.

5. În motivarea recursului menționează că cu încheierea dată nu este de acord şi prezintă argumentele de rigoare. În primul rând, în ședință de judecată, acest condamnat a declarat, că, în genere, pe 19.09.2023, ora 09:15 **Nu a intrat în conflict cu colaboratorii penitenciarului** respectiv, precum şi nu i-au fost imobilizate mâinile de corpul său, iar situația dată este o creație, invenție a administrației locului de recluziune respectiv, în scopul răzbunării pentru acțiunile legale pe care le întreprinde. Or, în baza acestui pretins incident, de către factorii de decizie ai Penitenciarului nr. 9-Pruncul, i- a şi fost intentată procedură disciplinară, fiindu-i aplicată şi o sancțiune disciplinară. Regretabil, dar instanța de judecată, a omis să verifice acest aspect prin intermediul unor mijloace cu adevărat independente. Mai mult ca atât, instanța de judecată, şi-a bazat concluzia, reieșind exclusiv din actele prezentate de reprezentantul Penitenciarului nr. 9-Pruncul (în privința veridicității cărora există dubii rezonabile de trișare a faptelor expuse în conținutul lor). În al doilea rând, potrivit art.223 alin.(1) din Codul de Executare al RM precizăm că „în cazul opunerii de către condamnați a rezistenței, nesupunerii cerințelor legale şi întemeiate ale personalului sistemului administrației penitenciare, participării la tulburări de masă, luării de ostatici, atacării altor persoane sau săvârșirii unor alte acțiuni social-periculoase, în cazul evadării sau reținerii evadaților din penitenciar, precum şi în scopul prevenirii pricinuirii de către condamnați celor din jur sau sie a unor daune, pot fi aplicate forța fizică, mijloace speciale şi armă de foc. ” Conform alin.(4) din acelaşi articol stipulează că „în cazul aplicării față de condamnat a forței fizice, a mijloacelor speciale şi/sau a armei de foc, condamnatul va fi supus, obligatoriu, examinării medicale, cu întocmirea actelor corespunzătoare. ” Totodată, menționează faptul că instanța de judecată nu a luat în considerație faptul că în Răspunsul contestat de condamnatul dat, factorii de decizie ai Penitenciarului nr. 9-Pruncul Nu au indicat care au fost acele temeiuri de drept prevăzute de art.223 alin.(1) din Codul de Executare al RM ce ar fi dictat necesitatea

aplicării forţei fizice de către colaboratorii locului de recluziune dat. În cadrul ședinței de judecată, am invocat că potrivit pct. 231 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 583 din 26.05.2006 se menționează că „în toate cazurile de aplicare a forței fizice şi/sau a mijloacelor speciale faţă de deținuți, se întocmește un proces-verbal de aplicare a mijloacelor respective, care urmează a fi prezentat șefului penitenciarului, şi se informează Administrația Naţională a Penitenciarelor în cel mai scurt termen. ” Din actele cercetate a fost stabilit s că nu a fost anexat un proces-verbal de aplicare a forței fizice, prezentat șefului penitenciarului respectiv; lipsește dovada informării Administrației Naționale a Penitenciarelor despre pretinsul incident invocat de către colaboratorii acestui loc de recluziune. Acest fapt, direct şi indirect, probează versiunea condamnatului că pe 19.09.2023, ora 09:15 Nu a fost supus imobilizării mîinilor de corpul său de către colaboratorii penitenciarului respectiv, deoarece Nu a comis nicio ilegalitate. În al treilea rând, instanța de judecată Nu a luat în considerație la soluționarea plângerii condamnatului dat şi a următoarelor prevederi normative. Potrivit art.232 alin.(3) din Codul de Executare al RM dispune că „în cazul în care se constată urme de violență, tratamente cu cruzime, inumane sau degradante ori de alte rele tratamente sau persoana condamnată acuză violență, medicul care efectuează examenul medical are obligația de a consemna în fișa medicală cele constatate şi declarațiile persoanei condamnate în legătură cu acestea sau cu orice altă agresiune şi de a anunţa imediat șeful instituției penitenciare, care sesizează procurorul şi Avocatul Poporului sau, în cazurile privind condamnații minori, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului în termen de 24 de ore. Persoana condamnată are dreptul de a cere să fie examinată, din cont propriu, la locul de deținere, de un medic din afara sistemului administrației penitenciare, indicat de aceasta sau de un medic legist. Constatările medicului din afara sistemului administrației penitenciare se consemnează în fișa medicală a persoanei condamnate, iar certificatul medico-legal se anexează la fișa medicală, după ce persoana condamnată a luat cunoștință de conținutul său, contra semnătură.” La fel, pct. 515 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 583 din 26.05.2006 arată că „Medicul care efectuează examenul medical are obligația de a sesiza procurorul în cazul în care constată că deținutul a fost supus torturii, tratamentelor cu cruzime, inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, precum şi obligația de a consemna în fișa medicală cele constatate şi declarațiile deținutului în legătură cu aceasta.” Astfel, din nou, reieșind din actele anexate, s-a stabilit că medicul care l-a examinat pe Struţa Marcel ***** Nu a consemnat în fișa medicală declarațiile acestuia, fiind obligația legală inerentă a sa;

Nu a sesizat nici șeful penitenciarului şi nici procurorul sau Avocatul Poporului despre pretinsul incident. Faptul omiterii recurgerii la executarea acestor obligațiuni, generează incontestabil următoarele concluzii alternative: Fie există un caz de neglijența gravă din partea personalului medical şi/sau a altor colaboratori ai penitenciarului dat; Fie, versiunea expusă de acest condamnat în ședința de judecată este una veridică, iar faptul altercației cu condamnatul Muntean *****l, e rodul invenției factorilor de decizie ai Penitenciarului nr. 9-Pruncul. Mai mult ca atât, instanța de judecată, fiind investită legal cu obligația de a verifica versiunea expusă de condamnat, s-a limitat, doar la a o respinge, substituind concluzia unui expert legist, afirmând că prin imobilizarea mâinilor de corp, nu apar urme ale aplicării forței fizice. La fel, autorul recursului notează că instanța de judecată nu este medic legist şi nu poate oferi asemenea concluzii şi nici substitui o concluzie medico-legală. In final, declar că instanța de judecată Nu a înfăptuit actul de justiție, în mod obiectiv şi imparțial, ci subiectiv, s-a limitat în a accepta versiunea expusă de reprezentantul Penitenciarului nr. 9-Pruncul, neluând în considerație cele vehiculate de condamnatul dat. Conform art.472 din Codul de procedură penală dispune că „încheierea instanței privind soluționarea chestiunilor referitor la executarea hotărârilor judecătorești poate fi atacată de către persoanele interesate, în termen de 15 zile, cu recurs care se judecă conform prevederilor titlul II cap. IV secțiunea a 2-a §2 din Partea specială. ”

6. Urmare a dezacordului cu încheierea pronunțată, condamnatul a depus recurs prin care solicită casarea încheierii pronunțate cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță pentru înlăturarea lacunelor comise a examinarea cauzei.

7. Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) și (2) Codul de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței. Participanții au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună referințe sau completări la cererea de recurs. Astfel examinarea cauzei a avut loc în lipsa părților la proces.

8. Colegiul penal al Curții de Apel Centru, examinând hotărârea atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, cercetând materialele cauzei penale, consideră necesar de a respinge ca fiind nefondate recursurile declarate împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-3419/2023 din 28 martie 2024, menținând încheierea atacată fără modificări, din următoarele considerente.

9. Potrivit art.437 Codul de procedură penală (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

10. Conform art.448 Codul de procedură penală, (1) Judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. (2) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

11. Potrivit art.449 alin.(1), pct. (1), lit. a) Codul de procedură penală, (1) Judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

12. Colegiul penal constată că în prin raportul din 19.09.2023, semnat de ofițerul principal al SSRP, comisar de justiție, Nazaria Vladimir, se confirmă că, la data de 19.09.2023, aproximativ pe la orele 09.00, după finisarea apelului de dimineață, „…condamnatul Struța Marcel ***** a venit în sector, unde condamnatul Muntean Mihail, văzîndu-l l-a început a numi cu cuvinte necenzurate, amenințîndu-l cu răfuială fizică și a început să-l lovească, însă a fost stopat de angajați prin faptul nepermiterii să treacă spre condamnat. La rîndul său, condamnatul Struța Marcel ***** a încercat să-l lovească pe condamnatul Muntean Mihail fiind stopat de către angajați prin aplicarea forței fizice și imobilizarea mîinilor la corp de către șef grup inspector principal de justiție Mirca Mihail și ajutor șef grup Murzac Valeriu, fără a-i aplica careva mijloace speciale. Forța fizică s-a manifestat prin faptul ținerii mîinilor l corp. La aplanarea conflictului, condamnații au fost despărțiți.”

13. La fel, și prin rapoartele din 19.09.2023, semnate de către colaboratorii penitenciarului nr.9 Pruncul, Murzac Valeriu și Mirca Mihail, se confirmă că la data de 19.09.2023, aproximativ la orele 09.15, pentru a curma o altercație, au acționat prin stoparea condamnatului Struța Marcel ***** și asupra sa a fost aplicată forță fizică prin imobilizarea mîinilor la corp. Potrivit materialelor cauzei, au fost prezentate și două procese-verbale de audiere a martorilor Cataraga Gheorghe și Boianețchii Nicolae, prin care ultimii confirmă că, la data de 19.09.2023, aproximativ la orele 09.15, asupra condamnatului Struța Marcel a fost aplicată forță fizică de către angajații penitenciarului prin imobilizarea mîinilor la corp.

14. Conform certificatului de leziuni corporale din 19.09.2023, la condamnatul Struța Marcel nu au fost depistate careva leziuni corporale. În baza rapoartelor angajaților penitenciarului nr. 9 Pruncul, la data de 19.09.2023, a fost întocmit un proces-verbal, din care rezultă că, în urma conflictului iscat între condamnatul Muntean Mihail și condamnatul Struța Marcel *****, în privința ultimului a fost aplicată forță fizică de către angajații penitenciarului prin imobilizarea mâinilor la corp pentru a stopa altercația apărută.

15. Potrivit art.473[1] alin.(1), (2) Codul de procedură penală, împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate (închisoare detenţiune pe viaţă), condamnatul, precum şi alte persoane ale căror drepturi şi interese legitime au fost încălcate de aceste organe pot declara plângere judecătorului de instrucţie din instanţa în a cărei rază teritorială se află organul respectiv. Soluționarea plângerii împotriva actelor organului care pune în executare hotărâre judecătorească de condamnare privativă de libertate are loc conform prevederilor art. 471. Încheierea privind soluționarea plângerii poate fi atacată în conformitate cu prevederile art. 472.

16. Potrivit art.223 alin.(1) Codul de executare, în cazul opunerii de către condamnaţi a rezistenţei, nesupunerii cerinţelor legale şi întemeiate ale personalului sistemului administraţiei penitenciare, participării la tulburări de masă, luării de ostatici, atacării altor persoane sau săvârşirii unor alte acţiuni social-periculoase, în cazul evadării sau reţinerii evadaţilor din penitenciar, precum şi în scopul prevenirii pricinuirii de către condamnaţi celor din jur sau sie a unor daune, pot fi aplicate forţa fizică, mijloace speciale şi armă de foc.

17. În conformitate cu dispoziţiile art.242[1] pct. 1) Codul de executare, condamnatul este obligat: să îndeplinească necondiţionat cerinţele legitime ale personalului penitenciar.

18. În conformitate cu art.178 alin.(1)-(2) Codul de Executare, *activitatea instituţiilor şi organelor care asigură executarea hotărârilor cu caracter penal este supusă, în modul stabilit de actele normative, unui control departamental din partea organelor ierarhic superioare. În cadrul controlului asupra modului de punere în executare a hotărârilor cu caracter penal, Administraţia Naţională a Penitenciarelor poate anula actele şi deciziile prevăzute de prezentul cod, emise de administraţia instituţiei penitenciare cu încălcarea prevederilor legale.*

19. Analizând normele citate supra, Colegiul nu a stabilit încălcări din partea administrației Penitenciarului nr. 9 Pruncul la examinarea cazului și adoptarea deciziei, iar dezacordul condamnatei nu poate fi temei de intervenire a instanței într-un act emis de o autoritate publică, devreme ce chestiunile propuse spre soluționare judecătorului de instrucție se examinează conform art.469, art.473[1] din Codul de procedură penală.

20. Mai mult ca atît, Penitenciarul nr. 9 Pruncul ca instituție subordonată Administrației Naționale a Penitenciarelor își exercită activitatea în conformitate cu atribuțiile stabilite în regulamentele privind organizarea și funcționarea acestora, aprobate de către directorul Administrației.

21. Conform pct. 89 al Statutului Executării Pedepsei de către condamnați, *deținuții sunt obligați să respecte întocmai cerințele Codului de executare, statutului executării pedepsei de către condamnați şi altor acte normative ce reglementează detenția persoanei, să îndeplinească necondiționat cerințele legitime ale personalului penitenciar*. În corespundere cu pct. 90 al Statutului Executării Pedepsei de către condamnați, *deținuților li se interzice: insultarea sau săvârşirea acţiunilor care jignesc demnitatea personalului penitenciar, deținuților şi altor persoane; crearea dificultăților personalului penitenciar, precum şi altor persoane ce asigură ordinea de deținere, la îndeplinirea de către aceştia a obligațiilor de serviciu; folosirea cuvintelor argotice, obscenităţilor, înjurăturilor, atribuirea şi însuşirea poreclelor*.

22. Potrivit art.170 alin.(1) Codul de executare *condamnatul este obligat: a) să respecte prevederile legislației execuțional-penale după ce a luat cunoştință de ele, în modul prevăzut de prezentul cod; b) să respecte demnitatea celorlalți condamnați, a personalului instituției sau organului care asigură executarea pedepsei, a altor persoane; c) să execute cerințele legale ale administrației instituției sau organului care asigură executarea pedepsei, inclusiv să se prezinte la solicitarea administrației şi să dea explicații în chestiunile referitoare la executarea pedepsei.*

23. Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzați în materie penală îndreptate împotriva sa.

24. Colegiul penal nu poate reține argumentele invocate în conținutul recursului prin care consideră nejustificate afirmațiile condamnatului Struța Marcel precum că în privința sa a fost aplicată ilegal forța fizică, or, nu au fost depistate careva leziuni corporale. Mai mult ca atât, din conținutul rapoartelor colaboratorilor penitenciarului, precum și din declarațiilor martorilor audiați în prezenta speță, se constată că între condamnatul Muntean *****l și condamnatul Struța Marcel a avut loc un conflict, în urma căruia în privința ultimului a fost aplicată doar forță fizică prin imobilizarea mâinilor la corp de către angajații penitenciarului.

25. În contextul dat, instanța de judecată reține că, prin prisma art.473 Codul de procedură penală, judecătorul desemnat cu atribuțiile judecătorului de instrucție nu este în drept să se pronunțe asupra nucleului şi oportunității actelor preparatorii ce au servit drept temei la emiterea răspunsului nr. 11/S-621/23 din 05.12.2023, semnat de directorul Penitenciarului nr.9 Pruncul. Totodată Colegiul penal reiterează că, argumentele aduse de către condamnat în susținerea cererii de recurs sunt declarative

și neconfirmate prin probe pertinente care din punct de vedere al utilității nu coroborează între ele.

26. Prin urmare, argumentele instanței de fond la adoptarea soluției în cauză, în virtutea corectitudinii lor şi pentru a evita repetări inutile sunt acceptate şi de instanța de recurs, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

27. În situația în care instanța de fond şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. *(Garcia Ruis contra Spaniei, Hei le contra Finlandei)*

28. Astfel, Colegiul penal menționează că, motivarea hotărârii este un proces de analiză şi sinteză a actelor şi lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu şi sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, aşa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

29. Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

30. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

31. Prin urmare, Colegiul penal consideră că instanța de fond legal şi întemeiat a respins plângerea condamnatului Struța Marcel împotriva actelor, acțiunilor și inacțiunilor administrației Penitenciarului nr. 9 Pruncul - organul care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare la o pedeapsă privativă de libertate.

32. În conformitate cu prevederile art.469 – art.471 Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul avocatului în interesele condamnatului și recursul condamnatului și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-3419/2023 din 28 martie 2024.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător Spoială Alexandru

judecător Beșelea Eugeniu

judecător Chiroșca Igor